

SLUTRAPPORT HANSEDAGARNA I VISBY 2025

45th HANSEATIC DAY **25**
Visby
FURTHER TOGETHER

FÖRORD

Meit Fohlin, Regionstyrelsens ordförande

The International Hanseatic Day hölls i Visby 1998, för 27 år sedan. När Visby 2025 åter stod värd för evenemanget var det inte enbart ett arrangemang; det var även ett ansvar, ett arv och en möjlighet. Med rötter i en historia som sträcker sig ända till Hansans storhetstid har Visby under århundraden varit en plats där människor, idéer och handel mötts.

Med mottot *Further together* ville vi ta detta arv vidare in i vår tid. I en värld som präglas av snabba förändringar och gemensamma utmaningar blir samverkan både värdefull och högst nödvändig. Hansedagarna i Visby 2025 har varit ett uttryck för just

detta: en mötesplats där kultur, näringsliv, kunskap och människor samverkade över gränser, generationer och perspektiv.

Under fyra dagar i juni fylldes Visby av liv, språk och uttryck från 76 städer och 13 länder. Tillsammans med gotlänningar i alla åldrar skapades en öppen och inkluderande stadsfest, där historia och samtid möttes i allt från parader, konserter och marknader till samtal om framtidens hållbara samhällen. Särskilt glädjande är det att se hur ungdomsinitiativet Youth Hansa fortsatt har en självklar plats i utvecklingen av samarbetet mellan våra städer.

Genomförandet av Hansedagarna har varit ett omfattande arbete som engagerat stora delar av Region Gotlands organisation, liksom kulturutövare, föreningsliv, näringsliv och invånare. Det är i detta gemensamma engagemang som evenemangets verkliga värde finns.

Denna rapport sammanfattar arbetet, genomförandet och de lärdomar vi tar med oss framåt. Vår förhoppning är att erfarenheterna från Visby 2025 inte bara ska stärka Gotlands fortsatta utveckling, utan också bidra till det gemensamma arbetet inom Hanseförbundet – där vi, precis som vårt motto säger, tar oss vidare tillsammans.

BAKGRUND OCH UPPDRAG

Hanseförbundet har en särskild betydelse för Visby. Som en av medeltidens viktigaste handelsstäder runt Östersjön var Visby en knutpunkt i det mäktiga nätverk av städer som skapade handel, kulturellt utbyte och ekonomisk tillväxt i norra Europa.

Medlemskapet i Hanseförbundet bidrog till att forma stadens identitet, välstånd och internationella kontakter – spår som än idag märks i Visbys kulturarv, stadsbild och starka ställning som mötesplats för samarbete över nationsgränserna.

I nutid ger Hanseförbundet Visby en fortsatt internationell plattform. Genom samarbeten med andra medlemsstäder stärks stadens roll som del av ett europeiskt nätverk för kultur, utbildning, turism och hållbar utveckling. Deltagandet i Hanseförbundets arbete bidrar till att bevara och levandegöra historien, samtidigt som det skapar nya möjligheter för framtida kontakter, gemensamma projekt och internationella evenemang såsom Hansedagarna.

2019 ansökte Visby att få stå värd för International Hanseatic Day 2025.

Som värdstad för International Hanseatic Day, åtar sig staden att organisera och finansiera olika aspekter av genomförandet. Dessa inkluderar skapandet av en genomförandeorganisation, kommunikation och marknadsföring, arrangemang såsom invigning, Hansemarknad, tillhandahållande av kulturscener, koordinering av olika typer av möten inklusive årsmöte för delegater liksom en avslutningsceremoni.

Projektet att genomföra värdskapet har planerats både utifrån de riktlinjer som Hanseförbundet har gett Visby samt efter uppdrag RS 2022/388 med tillhörande budget.

Genomförandet har bedrivits i projektform under perioden januari 2023 till och med mars 2026. Projektorganisationen ligger under enheten för Hållbar tillväxt under Regional utveckling, Regionstyrelseförvaltningen, Region Gotland.

Utöver värdskapet syftade projektet även till att bidra till Region Gotlands lärande av att genomföra evenemang, stärka Gotlands attraktionskraft internationellt, skapa förutsättningar för ökad kunskap om Hansan hos gotlänningarna, skapa förutsättningar för näringslivsrelaterade aktiviteter samt identifiera och verka för att möjliggöra ökad internationalisering för gotländska företag.

Den 5–8 juni 2025 genomfördes den 45:e upplagan av ”International Hanseatic Day” med besök från 76 städer från 13 länder. 60 ungdomar från 9 länder kom också för att vara en del av Youth Hansa, vilket är det ungdomsprogram som genomförs parallellt med det övriga programmet.

Senast Visby var värd för Hansedagarna, var 1998. Ett evenemang som många gotlänningar och övriga hansestäder har fina minnen från. En av höjdpunkterna och något som format Hanseförbundet framåt är att Visby då introducerade ungdomsprogrammet Youth Hansa.

Mottot för dagarna 1998 var *With the Hansa into the future* vilket ville betona den historiska gemenskapen inom Hansan som grund för samarbete och utveckling i en ny tid. Bland annat med delaktighet från den yngre generationen. När Visby åter fick förtroendet att vara värd för evenemanget sattes mottot *Further together*. Med det mottot var önskan att markera en fördjupning av samma idé – att bygga vidare på tanken att genom att förena människor och städer kan samtidens och framtidens utmaningar starkare bemötas tillsammans.

En del av uppdraget, som var lika viktigt som att följa Hanseförbundets riktlinjer, var att göra Hansedagarna i Visby till dagar då gotlänningar fick möta övriga hansestäder, känna delaktighet och stolthet över Hansestaden Visby.

Mottot *Further together* fokus var att betona samarbete, gemenskap och att gå framåt i samverkan – mellan hansestäder, kulturer och människor. Några exempel på hur temat *Further together* realiserades under evenemanget:

- **youthHansa** – 60 ungdomar från 9 länder genomförde ett program från torsdagen till söndagen med fokus gemenskap, entreprenörskap och hur de tillsammans kan bidra till psykisk hälsa i städerna.
- **Tre kulturscener** med program från morgon till kväll, med en blandning av nationella artister, kulturgrupper från hansestäder tillsammans med över 30 gotländska kulturgrupper.
- **Festivalen HANSEartWORKS** anordnades under Hansedagarna med temat "Relationship". Konstnärer från flera hansestäder tolkade temat relationer, med inslag av performance, interaktion konst–publik, och konst som kräver möten och delaktighet.

De allra flesta programpunkter var öppna för alla, och med fri entré, vilket bidrog till att föra samman människor och kulturer.

TRE KULTURSCENER

Almedalen

Vår största scen, som stod värd för bland annat den pampiga invigningsceremonin. Under festivalen uppträdde många gotländska och internationella kulturgrupper under dagtid. På kvällarna hade vi, i samarbete med Destination Gotland, de stora internationella artisterna Ludwig Hart, Kaliffa, Molly Hammar och Hanna Ferm. Här hade vi också avslutningsceremonin på söndagseftermiddagen.

Donners plats

Här hade vi en mindre scen med en stor uppbyggd dansbana framför. Här hade vi dansant musik; allt från internationella folkmusikgrupper till gotländska band med starkt sväng. En mycket uppskattad scen!

Stora torget

En mellanstor scen. Förutom internationella kulturgrupper framträdde svenska coudrystorheterna Tennessee Tears och gotländska publikmagneter som Christer Dahlström, King Kong och Sudretsällskapet.

ORGANISATION INTERNT REGION GOTLAND:

PROJEKTGRUPPEN INSPEKTERAR MARKNADSBODAR I MAJ 2025

ORGANISATION

Under evenemanget var projektgruppens sex medarbetare navet och arbetsledare för cirka 45 kollegor från Region Gotland och omkring 300 funktionärer under själva genomförandet.

PROJEKTGRUPPENS SAMMANSÄTTNING OCH OMFATTNING

- Huvudprojektledare 100 %
- Samordnare delegatsprogrammet 50%
- Projektledare publika evenemang 50%
- Marknadsföringsansvarig 50%
- Samordnare youthHansa och marknader 50%
- Samordnare Funktionärer 100%

STYRGRUPP

För att säkerställa förankring och beslut etablerades en styrgrupp, sammansatt av tjänstepersoner från Region Gotlands koncernledningsgrupp:

- Direktör Regional Utveckling, tillika projektägare
- Samhällsbyggnadsdirektör
- Teknisk direktör
- Avdelningschef Kultur och Fritid
- Tillväxtchef*

Huvudprojektledaren var föredragande.

*tillika enhetschef på Hållbar Tillväxt där projektgruppen hade sin tillhörighet

Styrgruppens huvudsakliga roll har varit att leda projektet i rätt riktning och se till att resurser som krävs för att framgångsrikt genomföra och uppnå de satta målen, har tillsatts i form av funktioner. Styrgruppen har också ansvarat att informera vidare till sina verksamheter om projektet, stödja huvudprojektledaren och hantera eventuella avvikelser i projektet.

PLATS OCH SÄKERHET

Inför evenemanget tillsattes en arbetsgrupp "Plats och Säkerhet". I denna grupp tillsattes representanter från Tillstånd och Markupplåtelse, Säkerhet och Beredskap, Trafik, Insatspolis. Tillsammans med huvudprojektledare, projektledare för publika evenemang samt kommunikatör från projektgruppen träffades denna grupp regelbundet från och med årsskiftet 2024–2025.

Under evenemangets genomförande upprättades en säkerhetsgrupp med säkerhetssamordnare som arbetsledare. Den bestod av säkerhetssamordnare från beredskapsenheten, kommunikatör i beredskap, representant från det upphandlade bolaget som ansvarade för väktare och ordningsvakter, samt insatsledare från polisen.

Varje dag träffades säkerhetsgruppen tillsammans med huvudprojektledare, projektledare för den publika delen och marknadsföringsansvarig för ett läges- och uppföljningsmöte.

Inga händelser av säkerhetsrisk uppstod, samtliga upplevde en god kommunikation och samverkan av arbetet.

SJUKVÅRD

Under genomförandet upprättades en tillfällig sjukvårdsmottagning med utbildad vårdpersonal. De var lokaliserade i ett av garagen på Donnersgatan, som ägs av Gotlandsbolaget. I funktionärscentret fanns även första hjälpen-material, plåster, vätskeersättning samt värktabletter. Ingen händelse av större betydelse inträffade under evenemanget.

DELTAGANDE STÄDER HANSEDAGARNA I VISBY 2025

Alfeld	Emmerich am Rhein	Kampen	Ommen	Torun
Anklam	Frankfurt (Oder)	Kaunas	Osterburg	Turku
Bergen	Gdansk	King's Lynn	Pärnu	Uelzen
Beverley	Greifswald	Kolobrzeg	Rees	Valmiera
Brakel	Gronau (Leine)	Krakow	Rijssen-Holten	Viljandi
Braunschweig	Hafnarfjörður	La Rochelle	Rostock	Visby
Brilon	Halle	Laredo	Rüthen	Warburg
Brügge	Hamburg	Lemgo	Salzwedel	Werben
Buxtehude	Hamm	Limbazi	Slubice	Wesel
Cesis	Harderwijk	Lippstadt	Soest	Wismar
Chelmno	Hasselt	Lübeck	Stade	Zutphen
Demmin	Hattem	Lüneburg	Stargard	Zwolle
Deventer	Hattingen	Maasbommel	Stendal	
Doesburg	Herford	Naumburg/Saale	Stralsund	
Dortmund	Kalkar	Neuss	Straupe	
Elburg	Kalmar	Oldenzaal	Tiel	

EVENEMANGSOMRÅDET

- ALMEDALENS SCEN**
Huvudscen
- DONNERS PLATS**
Scen/dansbana
- STORA TORGET**
Scen
- CRAMÉRGATAN**
Marknad för hansestäder
- FAMILJEARENA**
Ikar, idrott, kultur, mat
- DONNERSGATAN**
Mat och dryck

3.1 INVIGNING

Torsdagen den 5 juni inleddes dagarna med den obligatoriska paraden med delegationer från samtliga 76 medverkande städer. Visby gick först med Riddare Bagge i täten, följd av replikan av hansekistan som återfunnits i S:ta Maria Domkyrka. En vagn hade byggts för tillfället.

Starten var vid Domkyrkan, via Stora torget, S:t Hansgatan, och Hästgatan för att slutligen anlända till Almedalen. Många åskådare stod längs paradvägen, för att ansluta sist i paradtåget och följa med ned till Almedalen.

Hansedagarna invigdes sedan med en stämningsfull kväll i Almedalen. Invigningstal av Lübecks borgmästare Jan Lindenau, Gotlands landshövding Charlotte Petri Gornitzka samt Regionstyrelsens ordförande, tillika Visbys borgmästare, Meit Fohlin. Kvällens konferencier var den holländska storstjärnan, tillika gotlandsbon, Kim-Lian van der Meij.

Kvällen bjöd på historia, gemenskap och underhållning – bland annat från Kulturskolan.

3.2 HANSEMARKNAD

Hansemarknaden byggdes upp på Cramérgatan. 71 städer var representerade på 45 utställningsplatser. Invigning av marknaden på fredagen den 6 juni av Lübecks borgmästare, tillika Hanseförbundets ordförande och representant Gotlands Förenade Besöksnäring. På marknaden fanns det turistinformation, mat, tävlingar, prova på aktiviteter och musik.

3.3 GOTLANDSMARKNAD

På stora torget etablerades en Gotlandsmarknad på fredagen och lördagen. 19 gotländska utställare hade hyrt marknadsplats, bredvid den scen där det också var program under torsdag- lördag. Gotlandsmarknaden byggdes upp med marknadstält, som också monterades ner på natten.

3.4 YOUTHHANSA

Till youthHansa anmälde sig 60 ungdomar från 9 länder. Programmet började på torsdagen och slutade på söndagen. Gruppen bodde tillsammans på Gustavsvik efter upphandling av boendet.

Veronica Herman, regionala utvecklingsavdelningen, Region Gotland, och hennes unga medforskare, genomförde en workshop som handlade om barn och ungas välbefinnande i städerna. Utvärderingen visar att workshopen uppskattades liksom även, programmet i sin helhet, organisationen, boendet och även besöket av Meit Fohlin, regionstyrelsens ordförande, under deras eget delegatmöte på lördagen.

3.5 SAMVERKAN MED UNG FÖRETAGSAMHET

I det större av de tre garagen på Donnersgatan som Gotlandsbolaget äger, och som Hansedagarna fick låna under evenemanget, byggde tre av årets UF-företag upp sina montrar UF-mässan som genomfördes under våren 2025. Av dessa tre UF-företag utsågs ett av dem till Gotlands representant för den nationella UF-tävlingen och de två andra företagen hade arbetat med marknadsföring riktad till en internationell publik och utvecklat en betalningslösning för internationella gäster. De var också en programpunkt för UngHansan som hälsade på och fick en visning och presentation av respektive företag.

3.6 KULTURSCENER

Enligt riktlinjer från Hanseförbundet upprättades tre kulturscener. En stor fullskalig konsertscen etablerades på den befintliga Almedalsscenen. En mindre scen med tillhörande lövad dansbana byggdes upp på Donners Plats och en mellanstor scen byggdes upp på Stora Torget.

Under dagarna var det 66 olika kulturella uppträdande på de tre scenerna, varav 25 av dessa var gotländska artister och kulturgrupper som ersattes ekonomiskt. Ett brett program erbjöds med deltagande från de internationella kulturgrupperna, de gotländska kulturaktörerna tillsammans med de sex nationella artisterna Tennessee Tears, Kaliffa, Clara Klingström, Hanna Ferm, Ludwig Hart och Molly Hammar. Totalt uppträdde 391 personer på scenerna.

Till dessa tillkommer de evenemang som inte var på scenerna, tex körer vid konstmuseet, performancegrupper som rörde sig i stadsmiljön och olika guidningar. Molly Hammar var en av de som drog mest publik. Polisens uppskattning är att det var ca 5 000 personer i publiken under hennes framträdande.

3.7 HANSEARTWORKS

Den del av riktlinjerna som handlar om HANSEartWORKS upphandlades som ett delprojekt och har drivits av Gotlands Museum och Gotlands Konstmuseum. Tillsammans med den internationella arbetsgruppen bjöd de in till en Performancefestival "Relations". Det var 13 bidrag som presenterades både i det officiella programmet och med en egen sida från Gotlands Museum.

Festivalen fokuserade på konstnärliga performanceverk där relationer – mellan människor, samhällen, kultur och platser – stod i centrum, och framfördes på öppna platser i Visby som Almedalen och Stora Torget samt i museimiljöer.

HANSE ARTWORKS DELTAGANDE STÄDER

Dortmund, Tyskland

Gdańsk, Polen

Lübeck, Tyskland

Lüneburg, Tyskland

Neuss, Tyskland

Pärnu, Estland

Salzwedel, Tyskland

Stargard, Polen

Stralsund, Tyskland

Visby, Sverige

A woman with dark hair, wearing a light-colored blazer over a patterned top, is speaking at a podium. She is holding a small device in her hands.

Iris Lee Thomsson

A man with a beard and short hair, wearing a grey blazer over a light blue shirt, is speaking at a podium. He is gesturing with his hands while holding a small device.

Ernesto Gutiérrez

3.8 ECONOMIC FORUM

Visby som värdstad valde temat "Rethinking change for a sustainable transition" för den internationella konferensen Economic Forum som gick av stapeln den 6 juni. Cirka 65 personer deltog med fem internationellt intressanta föreläsare som tog med deltagarna från medborgarna i städerna, ända upp i rymden. Dagen modererades av Region Gotlands tillväxtchef Sanna Palomaa, och genomfördes både i plenum och i olika break out sessions.

Föreläsare som alla bidrog med både föreläsning i plenum samt workshops var;

Gustav Magnusson, arkitekt och stadsplanerare, om hur vi utformar städer som värnar om liv och gemenskap.

Linda Runarsdottir, grundare av Gotland Garbage, om småskalig cirkulär återvinning och avfall som resurs.

Ernesto Gutiérrez och **Iris Lee Thomsson**, Svenska Rymdstyrelsen, om hur rymdinfrastruktur kan stödja hållbar stadsplanering.

Tobias Gustavsson Binder, IVL Svenska Miljöinstitutet, om lärdomar från europeiska städer som ställer om sina transportsystem.

Helena Tinnert, grundare av Good Growth, om ledarskap för långsiktig hållbarhet och meningsfull förändring.

3.9 MAYORS' SUMMIT

Mayors' summit är det möte som riktar sig till borgmästarna i städerna. Visby tog vid där Gdansk och förra årets Mayors' summit slutade.

Tillsammans med Uppsala universitets avdelning för spel och design och en förvaltningsövergripande referensgrupp togs ett samskapande brädspel fram. I grupper spelade städernas borgmästare och andra likvärdiga funktioner detta spel som gick ut på att gå från tankar om utveckling till konkreta handlingar för att de prioriteringar mötet arbetade fram under förra årets möte ska drivas framåt. Det var cirka 50 personer närvarande, från Visby deltog både Meit Fohlin och Andreas Unger. Spelet har översatts till svenska och kommer att kunna användas som ett konkretiserande verktyg till exempel för verksamhetsutveckling internt inom Region Gotland. Under omvärldsdagen i december testades det, med gott resultat. Spelet *Expedition Gotland* nominerades till årets förnyelsepris 2025.

3.10 HANSEPARTY

På lördagen den 7 juni fanns det möjlighet att köpa biljett till Hanseparty, som började kl 21.00 i St Nicolai ruin. Nära på 800 gäster fick en enklare buffé i den historiska lokalen med tillhörande eldshow.

3.11 HANSEFÖRBUNDETS INTERNA MÖTEN

På Wisby strand genomfördes Hanseförbundets interna arbetsmöten. Omkring 15 möten, med deltagare från fem personer till det stora *Assembly of delegates*, där cirka 230 personer deltog. Till detta möte och till *Commission meeting* tolkades tal digitalt från tyska till engelska och tvärtom. Hansa Tourism Group bjöd in till öppet mötet, i övrigt var dessa möten interna för Hanseförbundets arbetsgrupper. Sustainable Hansa hade tillsammans med projektteamet bokat ett studiebesök på BroGas, som tyvärr hade missat bokningen. Istället erbjöds gästerna ett digitalt besök senare under hösten.

3.12 MOTTAGNINGAR – RECEPTIONS

Enligt förväntan från Hanseförbundet höll Visby som värdstad en *Welcome Reception* den 5 juni med ca två representanter från varje deltagande stad, samt representation från Visby. I samarbete med DBW hölls mottagningen i Botaniska Trädgården där upphandlad aktör ansvarade för catering. Gotlandsmusikens brassextett stod för underhållningen i form av traditionsenlig brunnsmusik från paviljongen.

Övriga mottagningar anordnade av andra städer

Fredag 6 juni Lübeck Abend i St Nicolai Ruin

Lördag 7 juni Stargard Reception på Donners Event

3.13 VÄLKOMSTCENTER

Välkomstcenter byggdes upp i Donnerska huset, där namnskyltar och material hämtades av delegaterna. En gotländsk förening hjälpte till att förbereda inför de 750 delegaternas ankomst, de hjälpte även till med bemanning under dagarna.

3.14 FUNKTIONÄRSCENTER

Funktionärscenter ställdes i ordning i personalrummet i Donnerska Huset. Här kunde funktionärer hämta T-shirts och namnskyltar. Uppskattad fika, dryck och godis fanns på plats. Även här var det en förening som var ansvarig. Funktionärscenter agerade som en mötesplats, och också en samlingsplats för information.

3.15 FAMILJEARENA

I samarbete med Gotlandsbolaget byggdes en familjearena upp på deras grusgård/parkering, som höll öppet dagligen mellan kl. 10.00–19.00 (till 16.00 på söndagen). Arenan blev ett mycket uppskattat och välbesökt inslag, med flera tusen besökare varje dag i blandade åldrar.

Området utrustades med sittplatser, vilket skapade en trivsamt mötesplats för både barn och vuxna. I samarbete med Visby IBK byggdes en innebandyplan där besökare kunde prova på

innebandy, och Friskis & Svettis höll i olika prova-på-aktiviteter. På området fanns även ansiktsmålning, hoppborgar, fotbollsmål, gutnisk idrott och en pysselbod från en av hansestäderna. Utanför arenan, i Almedalen, erbjöds dessutom ponnyridning.

Arenan bemannades av två teamledare från Region Gotland tillsammans med flera funktionärer från föreningar, vilket bidrog till en trygg och välorganiserad miljö. Vädret var överlag gynnsamt, men besökarantalet påverkades något under regniga timmar.

En lärdom inför framtiden är att uppbyggnaden av arenan var mycket resurskrävande och kan med fördel överlåtas exempelvis till en idrottsförening. Det skulle även gå att vidareutveckla med ännu mer dekor och familjerelaterade aktiviteter – exempelvis "Barnens scen".

3.16 AVSLUTNINGSCEREMONI OCH ÖVERLÄMNING TILL STARGARD

Sista dagen avslutades med en avslutningsparad, som denna gång följde en kortare rutt till Almedalscenen. Borgmästarna höll återigen tal, tackade för dagarna och Visby lämnade över värdskapet, tillika Hanseförbundets flagga till nästa Hansesstad, Stargard i Polen.

På söndag eftermiddag påbörjades nedmontering av marknader, återställning av lokaler i Donnerska huset och förberedelser av transporter av material.

4 ARBETE MED FUNKTIONÄRER

Evenemanget krävde många olika funktioner, både i värdskaps- och i servicefunktioner. I ett samarbete med Kultur och Fritidsavdelningen, skickades en förfrågan till samtliga föreningar som ingick i Region Gotlands föreningsregister ut. Föreningarna erbjöds att söka "funktionärsuppdrag" i och med evenemanget. Uppdragen förtydligades på hemsidan visby25.se och var av varierad art såsom arbetsuppgifter kring välkomstcenter, scenvärdar, trygghet, familjearena. Det erbjöds runt tjugo olika uppdrag vilka föreningarna kunde ansöka om och ta ett ansvar för bemanning till. Ersättningar från 3 000–9 000 kr per uppdrag erbjöds. Totalt budgeterades 200 000 kr för ersättning till föreningar. Alla föreningar som var intresserade, erbjöds uppdrag och var delaktiga under evenemanget. Totalt betalades det ut 155 000 kr till föreningslivet på Gotland.

Internt hos Region Gotland fanns det också möjlighet att vara en del av evenemanget. En förfrågan gick ut till samtliga förvaltningar kring möjligheten att som medarbetare förlägga sin arbetstid under dagarna. Runt 45 medarbetare representerade från samtliga förvaltningar, titulerade sig Gruppleddare före och under evenemangets dagar. Deras arbetsuppgifter var delvis att ansvara för kontakten med en förening och därmed också med ett funktionärsuppdrag.

Informationsträffar erbjöds, liksom utbildning kring värdskap och säkerhet i offentlig miljö.

5 FOLKBILDNING

Ett av projektet viktigaste mål och uppdrag var inkludering av gotlänningar.

Både i uppdraget kring folkbildning, men även i genomförandet framgår det tydligt att evenemanget skulle inte bara vända sig till besökande gäster från övriga hansestäder, utan även kännas som ett evenemang vänt till gotlänningar och övriga nationella och internationella besökare. Genom att erbjuda en specifik "Hanselyfts-vecka" nåddes en bred målgrupp från grundskolor till allmänheten som erbjöd både föreläsningar och guidade turer.

Tävlingen *Vem vet mest om Hansestaden Visby* togs fram under projektet och lever nu kvar genom att erbjudas både på Turistbyrån men också i en omarbetad version på Gotlands Museum. Detta gör att folkbildningen kring Visbys roll i Hanseförbundet lever kvar även efter International Hanseatic Day in Visby 2025.

5.1 HANSELYFTET

Hanselyftet genomfördes under vecka 47 år 2024 som en folkbildningsvecka om Hansan, samordnad av arbetsgruppen bakom Hansedagarna. Syftet var att öka kunskapen om Hansans

betydelse för Gotland och skapa engagemang inför Visbys värdskap för Hansedagarna 2025.

Veckan engagerade skolor, föreningar och allmänheten genom ett program med föreläsningar, guidningar, skolaktiviteter och kulturinslag. Bland de mest uppskattade aktiviteterna fanns skolprogrammet genom Fenomenalen och Gotlands Museum, som nådde över 1 000 elever och 100 lärare. Därutöver genomfördes ett samarbete med Region Gotlands måltidsenhet, som serverade en Hanseinspirerad meny i skolor, äldreboenden och sjukhus.

Guteskolan och Montessoriskolan arbetade tematiskt med Hansan under veckan, bland annat genom konstprojekt, historiska studier och digitala presentationer. Wisbygymnasiet arrangerade en temavecka med utställningar och quiz, medan Visby Domkyrka genomförde guidningar och sagostunder baserade på barnboken Räkna med Sankta Maria och kyrkråttan Hansansson. Publika aktiviteter som PopUp-guidningar och föreläsningsturnén med Calle Brobäck lockade omkring 200 deltagare.

Trots uppskattade inslag mötte initiativet vissa utmaningar, främst kopplade till brist på formell finansiering för folkbildningsinsatser och marknadsföring, vilket begränsade räckvidden. Även förankring och informationsspridning, samt väder och årstid påverkade deltagandet vid utomhusaktiviteter.

Sammanfattningsvis var Hanselyftet ett inspirerande och lärorikt initiativ som bidrog till att öka intresset för Hansan och stärka Gotlands historiska identitet, trots begränsade resurser för denna del. Lärdomar inför framtida satsningar är vikten av tydligare finansiering, samordning och att överväga en genomförandeperiod än v 47 med bättre väderförutsättningar.

5.2 TÄVLINGEN "VEM VET MEST OM HANSESTADEN VISBY?"

För att nå ut till barn och unga på Gotland, om Hansestaden Visby och Hansans betydelse för Gotland skapades en tävling uppdelad i två ålderskategorier. En för låg- och mellanstadiet och en anpassad för högstadiet och gymnasiet.

Tävlingen skapades tillsammans med en lärare och en illustratör. Den var uppdelad i tre delar, en del där svaren kunde hittas digitalt, en del där svaren krävde att deltagarna gick in och letade efter svar på Gotlands Museum och en del som krävde att man fysiskt fick leta efter platser och svar i Hansestaden Visby.

Tävlingen fanns tillgänglig för Gotlands samtliga grundskoleelever samt gymnasieelever. Prisutdelning skedde under Hansedagarna, det var sex grupper med tre elever i varje som fick välja ett pris bland olika aktiviteter hos aktörer på Gotland.

6. MÅL FRÅN PROJEKTPLANEN

International Hanseatic Day 2025 i Visby bidrar till genomförandet av Vårt Gotland 2040 genom att stärka Gotlands attraktionskraft, synlighet och identitet på nationell och internationell nivå. Evenemanget har positionerat Gotland som en kulturellt stark, attraktiv och levande plats att besöka, verka och bo på, i linje med regionens långsiktiga utvecklingsmål.

Projektet och Region Gotland har än så länge inte verktyg eller system för att säkerställa antalet besökare, internationella eller nationella. Målen får därför delvis uppskattas nedan.

6.1 UPPDRAG ENLIGT HANSANS RIKTLINJER

Genomföra Hansedagarnas stipulerade aktiviteter enligt Hanskontorets uppsatta riktlinjer (Guidelines).

RESULTAT Samtliga punkter i "Guidelines" uppfylldes och följdes kontinuerligt under arbetets gång.

6.2 EFFEKTMÅL UTIFRÅN PROJEKTPLANEN

Arrangera ett evenemang som är inkluderande och tillgängligt, där majoriteten av deltagarna bedömer sig själva som "Nöjda eller Mycket Nöjda" med dess möjligheter att delta på evenemanget och med den förberedande informationen som kommunicerats inför evenemang.

RESULTAT Projektgrupp och styrgrupp tog beslut om att inte hållbarhetscertifiera evenemanget, mycket på grund av en hög avgift.

Inspiration togs dock från Hållbara evenemangs mall, inför upphandlingsunderlag till bland annat medverkande leverantörer till matmarknad, lokaler, catering etcetera.

Genom att organisera projektet med referensgrupper för de olika delprojektet, skapades delaktighet. Dialog med Funkisam genomfördes regelbundet för att kunna göra evenemanget så tillgängligt som möjligt.

Hälften av all mat och dryck som serveras till mötesdeltagare skall vara gotlandsproducerad och övrig del svenskproducerad.

RESULTAT Från samtliga upphandlade aktörer som serverade mat och dryck var denna önskan tydligt preciserad i upphandlingsunderlag. Av de tio aktörer som var en del av matmarknaden var endast ett inte ett företag baserat på Gotland.

Tillgängliggöra alla evenemangsarenor.

RESULTAT En angiven yta fanns reserverad och anpassad för rullstol framför den stora scenen i Almedalen. Möteslokaler på Wisby Strand är alla anpassade. Hansemarknaden var placerad på en markyta som är tillgänglig.

Möjlighet för besökare att sortera avfall i minst tre olika kärl.

RESULTAT Extra hämtning med fördelning mellan brännbart, kartong och glas genomfördes från marknaderna.

Avstå från giveaways.

RESULTAT En återanvändbar tygkasse med evenemangets logotyp packades med karta, information och turistmaterial. Digitalt program för samtliga punkter uppdaterades regelbundet. Inga andra giveaways delades ut både av kostnads- och hållbarhetsskäl.

Ökad kännedom om Gotland som hållbart internationellt resmål bland deltagande Hansestäder.

RESULTAT Hanseförbundet enkät visade på en nöjdhet, men med få svarande.

Skapa en välbesökt stadsfest för gotlänningar och tillresta besökare.

RESULTAT Pop-up-undersökningar genomfördes under evenemanget, med en hög grad nöjda gotlänningar.

Mer än 100 deltagande Hansestäder.

RESULTAT 76 städer deltog.

Mer än 1800 delegater, officiella gäster, kulturgrupper och övrig personal.

RESULTAT Ca 750 delegater som har registrerats via bokningsprogrammet Trippus. Till dessa tillkommer ca 200 deltagare som inte hade ett officiellt uppdrag.

Fler än 2 500 internationella gäster

RESULTAT Delegater, anhöriga, tre bussresor från Tyskland och

delegation i och med Koggen från Kampen ger oss underlag att säga minst 1 000 internationella gäster- enbart med Hansedagarna som dragkraft.

Fler än 2 500 nationella gäster

RESULTAT Evenemanget var under dagar då både student och nationaldag inträffade, det betyder många besökare på Gotland. Uppskattningsvis uppnåddes målet.

Fler än 8 000 gotländska besökare.

RESULTAT Uppskattningsvis besökte ca 15 000 gotlänningar de olika programpunkterna, under evenemangets dagar.

Fler än ett besökande kryssningsfartyg under Hansedagarna.

RESULTAT Två anlöp.

Fler än tio artiklar/omnämnan i regional och nationell media.

RESULTAT Projektet följdes av media: både artiklar, radio och lokalnyheter på TV.

Fler än 15 besök av internationella journalister till följd av Hansedagarna.

RESULTAT Ingen internationell journalist sökte ackreditering. Men flera artiklar och texter hänvisade till Hansedagarna i Visby. Bland annat koggen från Kampens långa färd till Visby.

Främja folkbildning och höjd kunskap om Hansan hos gotlänningarna. Fler än tio folkbildande initiativ.

RESULTAT Målet nåddes med god marginal i och med Hanselyftet och tävlingen *Vem vet mest om Hansestaden Visby?*

Fler än 15 skolor har genomfört skolprogram om Hansan.

RESULTAT Samtliga Gotlands grundskolor erbjöds skolprogrammet som Gotlands Museum och Fenomenalen bjöd in till. Projektet finansierade busstransport för åk 4 och 5 i skolor utanför Visby.

Fler än 10 000 gotlänningar har nåtts av folkbildningsinsatserna.

RESULTAT Då samtliga skolor har tagit del av insatser, guidningar och tävlingen *Vem vet mest om Hansestaden Visby* uppskattas att målet har uppnåtts.

Identifiera och implementera insatser med fokus på näringslivsutveckling. Tillsammans med externa aktörer genomföra minst fem näringslivsrelaterade aktiviteter kopplat till Hansedagarnas genomförande.

RESULTAT Genom en bred samverkan med externa aktörer som Visby Centrum, Gotlands Förenade Besöksnärings och Tillväxt Gotland nådde evenemanget ut till stora delar av näringslivet. Med anpassade öppettider och framtagande av målgruppsanpassade produkter bidrog många till näringslivsutvecklingen. Samarbetet med företagsfrämjande organisationer och UF var också viktigt i detta mål.

Ökad kunskap om evenemang och dess betydelse. Samla insikter och riktning om hur Region Gotland skall och kan fortsatt jobba med att arrangera evenemang.

RESULTAT Påbörjan till en guide för att genomföra evenemang på Gotland och även rekommendationer för utveckling. Se även avsnittet kring lärandet.

Upplevd förbättrad samarbetsförmåga mellan berörda förvaltningar inom Region Gotland.

RESULTAT Projektet bidrog till ett lärande av vad som krävs för framtida uppdrag och resurser i och med att arrangera evenemang på Gotland.

Ökad attraktivitet att arrangera evenemang på Gotland.

RESULTAT Efter Hansedagarna har Kultur- och fritids avdelningen fått ett uppdrag att ge ett förslag på en återkommande stadsfest i Visby.

Bidra och samverka i och med "Evenemangsuppdraget" inom enheten Hållbar tillväxt.

RESULTAT I och med arbetet med Business Gotland, ingår och framskrider detta uppdrag.

Arbeta fram en applicerbar modell för Funktionärsarbete.

RESULTAT Den modell som Hansedagarna arbetade fram, har lämnats över till bland annat Almedalsveckan.

LÄRDOMAR

Målen sattes i och med kunskapsöverföring från Hanseförbundet centralt och vice ordförande för Hanseförbundet. Resultaten från Hansedagarna i Visby 1998 togs även i beaktan.

Målen visar på en förväntan att fler Hansestäder skulle delta under Hansedagarna i Visby 2025. Både prisbilden för resor och säkerhetsläget antas ha bidragit till att färre städer deltog. Målen visar också på att det fanns en förhoppning kring möjligheten att mäta antalet besökare och även att hållbarhetscertifiera evenemanget. Detta visade sig inte möjligt då projektet saknade både tid och resurser för detta.

Positivt är att evenemanget nådde fler gotlänningar än projektet hade uppsatt som mål.

7 SAMVERKAN INTERNT

Hösten 2025 genomfördes en workshop med inbjudan till berörda avdelningar, enheter och funktioner inom Region Gotland som på olika sätt varit delaktiga i projektets genomförande.

Syftet var att samla erfarenheter från arbetet med ett större internationellt evenemang och identifiera organisatoriska lärdomar inför framtida evenemang, med fokus på organisation, samverkan, resurser, styrning och planering.

7.1 STYRKOR I GENOMFÖRANDET

En tydlig styrka var det stora engagemanget inom organisationen och från externa aktörer när tiden närmade sig evenemanget. Många funktioner inom Region Gotland bidrog när behov uppstod, och samverkan mellan förvaltningar, föreningar, näringsliv och funktionärer fungerade i huvudsak väl. Genomförandet visade att organisationen har förmåga att genomföra stora evenemang när rätt kompetenser samverkar, och bidrog till ökad erfarenhet av att hantera komplexa projekt. Arbetet stärkte värdet av samverkan mellan förvaltningar, och synliggjorde kompetenser och funktioner som i framtida projekt behöver samverka på ett tidigt stadium.

7.2 IDENTIFIERADE UTMANINGAR

Workshopen lyfte flera utmaningar. En central fråga var bristen på långsiktigt förvaltningsövergripande uppdrag, planering

och tydlig resursfördelning. Evenemang av denna storlek kräver att uppdraget förankras tidigt och integreras i verksamhetsplanering och budget i god tid. Även om uppdraget ges till en förvaltning, behöver även en analys göras för vilka förvaltningar, avdelningar och enheter kommer att bli berörda för både resurs- och ekonomiplanering. De berörda avdelningarna behöver även i god tid få ett uppdrag med budget för sin del av evenemanget.

Utmaningar som kräver tydlighet till nästa evenemang:

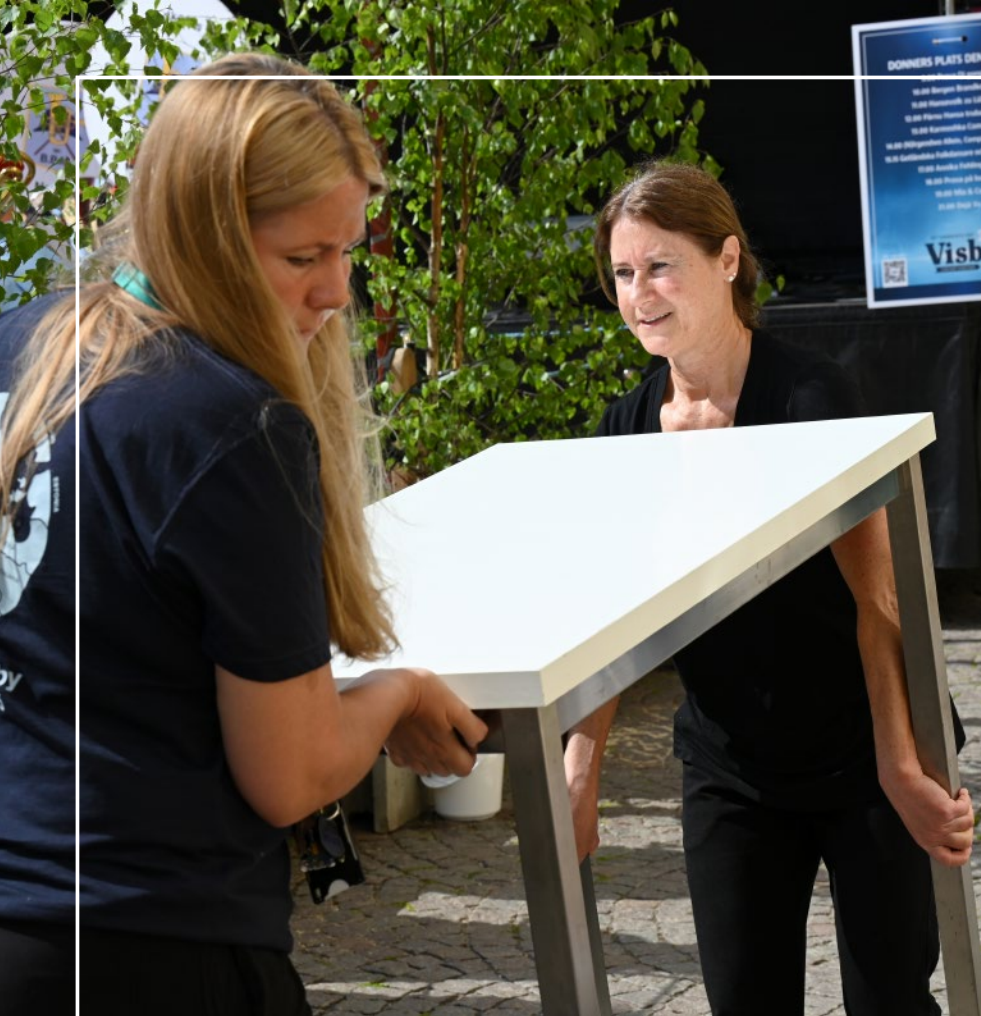
Uppdrag kring infrastruktur vid utomhusevenemang: Koordinering med markupplåtelse, trafik, säkerhet, sophantering.

Uppdrag kring kommunikation: projektet hade budgeterat med en kommunikatör/marknadsförare på 50%, anställd från och med 14 månader före evenemangets genomförande. Men det krävs även resurser och rutiner internt, bland annat kring samhällsinformation i och med avstängningar av platser, trafikomställningar, säkerhet. En funktion som *kommunikatör i beredskap* behöver arbeta parallellt med den projektanställda kommunikatören/marknadsföraren.

En utmaning som också kan utvecklas vidare, är på vilket sätt medarbetare inom Region Gotland kan medverka som resurser under olika evenemang. Projektet tog fram en modell tillsammans med HR avdelningen, som kan vidareutvecklas.

7.3 UTVECKLINGSBEHOV FRAMÅT

För att stärka organisationens förmåga att genomföra större evenemang identifierades flera prioriterade utvecklingsområden:

- Permanent intern evenemangsgrupp med representation från regional, och organisk, utveckling, kultur, säkerhet, kommunikation, trafik och offentlig plats.
- Evenemangsplan och evenemangsmanual som beskriver roller, ansvar, beslutsprocesser, finansieringsprinciper och praktiska rutiner – inklusive checklistor och riktlinjer för samverkan, verksamhetsplanering och budgetering.

- Systematiskt lärande genom forum för erfarenhetsutbyte och kartläggning av intern kompetens för att bygga långsiktig organisatorisk kapacitet.

Workshopens övergripande slutsats är att Region Gotland har god kapacitet att genomföra, vara värd för eller ha en stödjande funktion för externa aktörer avseende större evenemang. Det förutsätter dock tydligare förvaltningsövergripande styrning, strukturer och planeringsprocesser. Genom att utveckla gemensamma arbetssätt, stärka intern samordning och systematiskt ta tillvara lärdomar kan organisationen skapa bättre förutsättningar för framtida evenemang.

En möjlighet att lyckas med detta är en funktion som Evenemangslots, med placering på avdelningen för Regional Utveckling, då uppdraget kräver både intern som extern samverkan. Arbetet med evenemanget Hansedagarna visar dock på att det inte räcker med en lotsfunktion, utan uppdrag måste även finnas hos övriga förvaltningar. Oavsett om Region Gotland står värd för ett evenemang eller om regionen är samverkanspart, krävs ett gemensamt uppdrag kring evenemang hos berörda förvaltningar.

Stor förhoppning uttalades under workshopen att samordningen kring Business Gotland kommer att bidra till en förhöjd beredskap för evenemang i framtiden på Gotland.

8 EKONOMI – PROJEKTETS BUDGET

Med beslutet 2022 att genomföra International Hanseatic Day 2025 i Visby, avsattes ett anslag på 11 350 000 kr.

Fördelningen av budgeten ser övergripande ut som följer:

INTÄKTER

Anslag Region Gotland	11 350 000
Intäkter: markhyra, avgifter, partnerskap, försäljning av bodar	675 381
Intäkter från städerna	474 362
Totalt intäkter	12 499 743

UTGIFTER

Lönekostnader januari 2023–mars 2026	5 548 362
Tillfälligt inhyrd personal: Gotländska föreningar, vaktmästeri etc	414 137
Övrigt: marknadsföring, kommunikation, tillstånd, säkerhet, folkbildning etc	4 840 050
Artister och kulturgrupper	879 063
Internfakturering	677 171
Totalt utgifter	12 358 783

Resultat	140 960
-----------------	----------------

8.2 TURISTEKONOMISKA EFFEKTER TILL GOTLAND

Att anordna och stå värd för stora evenemang såsom Hansedagarna, kostar mycket pengar men ger också tillbaka till staden/platsen i form av intäkter som gästnätter, måltider, transporter och handel i butiker.

Enligt branschpraxis genererar en mötes-/kongressdeltagare i snitt 3 500 kr per dygn i turistekonomiska effekter. Denna siffra togs dock fram för cirka 10 år sedan, varpå värdet idag troligen är högre. För internationella gäster uppskattas värdet vara än högre. Att beräkna den turistekonomiska effekten med 4500 kr/dygn för detta evenemang anses vara realistiskt, enligt Gotland Convention Bureau.

Hansedagarna hade 750 personer som var anmälda till evenemanget, och därtill får vi räkna de tre bussresor som kom från Tyskland med Hansedagarna i Visby som mål. Koggen från nederländska Kampen hade även den en besättning med tillhörande hitresta. En uppskattning av gäster som reste till Hansedagarna, som nyttjade stadens hotell, restauranger, transporter och butiker kan vi med säkerhet säga var minst 900 personer. I snitt var de här onsdag 4 juni tom söndag 8 juni – vilket motsvarar fyra nätter.

Detta skapade ekonomiskt underlag motsvarande 900 personer, 4 gästnätter á 4 500 kr ger staden en turistekonomisk effekt på 16 200 000 kr.

Drygt 50 av de upphandlade företagen är gotlandsbaserade. Viktiga pengar som har gått tillbaka till näringslivet.

Även gotländska artister och kulturgrupper är en del av utgifterna, liksom det otroligt viktiga samarbete med föreningslivet på Gotland som stod för de många avlönade funktionärerna.

8.3 LEGACY – LÅNGSIKTIGA EFFEKTER FÖR VISBY

Hansedagarna i Visby 2025 bidrog till att stärka stadens internationella roll inom nätverket av hansestäder och skapade nya kontakter och möjligheter till framtida samarbeten. Evenemanget ökade även kunskapen om Hansans betydelse och Visbys historia genom olika folkbildningsinsatser riktade till både skolor och allmänhet.

Arbetet med genomförandet bidrog till stärkt samverkan mellan förvaltningar inom Region Gotland och gav värdefull erfarenhet av att planera och genomföra större internationella evenemang. Den kunskap som byggdes upp används nu som grund för att utveckla arbetssätt, modeller och riktlinjer för framtida evenemang på Gotland.

Evenemanget bidrog också till ekonomiska effekter för det lokala näringslivet genom ökade gästnätter, restaurangbesök och handel. Sammantaget har Hansedagarna stärkt Visbys attraktionskraft som internationell mötesplats och lagt en grund för fortsatt utveckling av evenemang och samarbeten.

I 9 BILAGOR

Projektplan Hansedagarna i Visby
Hanseförbundets riktlinjer

Genomförda utvärderingar:

- Region Gotland internt - lärandeworkshop och enkät
- Hanseförbundet centralt
- Utvärdering Projektteamet
- Pop-up-utvärdering under genomförandet (Framst riktat till besökande gotlänningar.)
- Utvärdering Funktionärer – föreningar på Gotland.
- Utvärdering Hanselyftet

45th HANSEATIC DAY 25

Visby

FURTHER TOGETHER